

BUDAPEST FŐVÁROS LEVÉLTÁRA
1139 Budapest, Teve utca 3-5.; ☎: 298-7500
1554 Budapest, Pf.: 41; fax: 298-7555

Beszámoló
a Nemzeti Kulturális Alapprogram Közgyűjtemények Kollégiuma által 2012. október 30. – 2013. szeptember 30. közötti időszakra Szakmai, módszertani kiadványok előkészítéséről szóló,
A Fővárosi Tanács, a Fővárosi Tanács Végrehajtó Bizottsága és szakigazgatási szervei intézménytörténete 1971–1982 című levéltári segédlet közzététele. (I. ütem) c. pályázatunk megvalósításáról

Altéma kódszáma: 3512

A főváros szocialista kori történetének kutatásához elengedhetetlen a Fővárosi Tanács és szakigazgatási szervei anyagának tanulmányozása. Az utóbbi években a korszak kutatóinak száma jelentősen megnőtt, ennek ellenére a tanácsi intézményrendszer történetét teljes körűen feldolgozó munka még nem készült.

Ez főként arra vezethető vissza, hogy a Fővárosi Tanács, a Fővárosi Tanács Végrehajtó Bizottsága ülésjegyzőkönyvei darabszinten rendezettek, mikrofilmezésre előkészítésük és a hozzájuk kapcsolódó napirendi jegyzékek egy korábbi NKA-pályázat támogatásának köszönhetően készültek el. Az ülésjegyzőkönyvek mikrofilmezése megtörtént, az iratanyag előkészítettsége miatt már digitalizálásra is alkalmas. E pályázattal egyidejűleg szintén az NKA támogatásával készült el a Fővárosi Tanács, a Fővárosi Tanács Végrehajtó Bizottsága és szakigazgatási szervei archontológiája, ami a tanácstagok, VB-tagok és tisztségviselők, továbbá az osztályvezetők testületi tagságának, illetve hivatalviselésének idejét tartalmazza.

A kötetben szereplő szakigazgatási szervek levéltárba került iratanyaga már középszinten rendezett. A további szakszerű rendezési munkákat azonban lényegesen elősegíti és gyorsítja a fővárosi közigazgatás korabeli szervezeti felépítésének rekonstruálása. A fővárosi tanácsi iratanyagot feltáró munka következő fázisa tehát a további rendezési feladatokat elősegítő, továbbá a kutatóknak az iratanyagban való eligazodását megkönnyítő szervezettörténeti segédletek elkészítése.

Az 1950-től – a tanácsi igazgatás bevezetésétől – 1970-ig terjedő időszak tekintetében eddig *A tanácsigazgatás szervei 1950–1970 (Főszerk.: Müller Veronika. Bp., 1988.)* című kötet, illetve Rózsa Miklós *A fővárosi tanácsi igazgatás szervezete és annak változásai 1947–1966.* című kézírata segítette a kutatók, valamint a levéltárosok munkáját. Az 1971. évi I. törvény újszerűen fogalmazta meg a tanácsok helyét, szerepét az állami szervek rendszerében, hatására a tanácsok feladatkörében és szervezeti felépítésében is nagy átalakítások történtek. Mivel a korszakra vonatkozó, a fővárosi tanácsi szervekkel foglalkozó és a fenti két kötet minőségét elérő feltáró munka eddig nem született, ezért égetően fontosnak tartjuk az említett két munka folytatását: a tanács szervezetében 1970 után bekövetkezett változások bemutatását – egészen a rendszerváltozásig.

A munka megvalósítását két ütemben terveztük. Az I. ütemben az 1971–1982 közötti időszakot tártuk fel, a II. ütemben az 1983–1990 közötti időszakot kívánjuk feltárni. A korszakhatárt az 1982. évi, a szakigazgatási szervek struktúráját érintő jelentős átalakítások indokolják.

A kötet struktúráját a tanács hierarchikus rendjének alapul vételével alakítottuk ki. A Fővárosi Tanács, a Fővárosi Tanács VB, illetve a Fővárosi Tanács VB szakigazgatási szerveinek működését meghatározó jogszabályokat, megalakulásuk dátumát, hatáskörüket, belső szervezeti felépítésüket, esetleges átalakulásuk vagy megszűnésük időpontját mutattuk be. A munka a vonatkozó jogszabályok, a szervezeti és működési szabályzatok, ügyrendek, munkaterv és -beszámoló feltárásán és feldolgozásán alapult. Emellett az egyes szakigazgatási szerveknél kitérünk azok Budapest Főváros Levéltárába került iratanyagának évkörére, jellegére, tartalmi jellemzőire is, jelentősen megkönnyítve a tanácsi iratanyagban való további kutatást. A kötetben külön fejezet tartalmazza a tanácsi szervezet működésére vonatkozó jogszabályok, előírások gyűjteményét. A kötet a tárgyalt szerveknek a BFL-be került iratanyagáról is tájékoztatást tartalmaz. A segédlet használatát rövidítésjegyzék is segíti.

A kötet tartalomjegyzéke:

Bevezetés

Előzmények – a Tanács rövid szervezettörténete, 1950–1970

A tanácsi szervezet működését szabályozó jogszabályok, előírások

A Tanács

A Tanács bizottságai

Áttekintés

Tervgazdasági Bizottság

Ügyrendi Bizottság

Számvizsgáló Bizottság

Jogi és Igazgatási Bizottság

Művelődésügyi és Ifjúságpolitikai Bizottság

Termelési és Ellátási Bizottság

Egészségügyi és Szociálpolitikai Bizottság

Műszaki és Kommunális Bizottság

Építőipari és Lakáspolitikai Bizottság (1979-től Beruházási, Építőipari és Lakáspolitikai Bizottság)

Oktatási Bizottság

Közművelődési Bizottság

Ifjúsági (1980-tól Ifjúságpolitikai) Bizottság

Testnevelési és Sport Bizottság

Családpolitikai Bizottság

Művelődésügyi Bizottság

A Végrehajtó Bizottság

A tanácselnök és helyettesei

A tanácselnök

A tanácselnök-helyettesek

Az Elnöki Ellenőrzési Osztály

A tanácselnök közvetlen hatáskörébe tartozó bizottságok

A Végrehajtó Bizottság titkára

A Végrehajtó Bizottság szakigazgatási szervei

Beruházási Főosztály

Budapesti Testnevelési és Sporthivatal

Egészségügyi Főosztály

Egyházügyi Hivatal

Ellenőrzési Önálló Osztály
Gazdasági Hivatal
Igazgatási Főosztály
Ingatlankezelési és Építési Főigazgatóság
Ipari Főosztály
Kereskedelmi Főosztály
Közmű- és Mélyépítési Főigazgatóság
Sajtó és Külügyi Főosztály
Lakásügyi Főosztály
Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Főosztály
Munkaügyi Főosztály
Művelődésügyi Főosztály
Pénzügyi Főosztály
Személyzeti és Szakoktatási Főosztály
Szervezési Főosztály
Terv- és Közgazdasági Főosztály
Városrendezési és Építészeti Főosztály
Összegzés
Koordinációs és operatív bizottságok
A tanácsi szervek iratkezelése, levéltárba került iratai
Rövidítésjegyzék

A kiadvány elkészítéséhez felhasznált levéltári források adatai:

HU BFL XXIII.101.a Budapest Főváros Tanácsa tanácsülési jegyzőkönyvei (2,52 ifm)
HU BFL XXIII.101.g Budapest Főváros Tanácsa Elnöki Önálló Osztály iratai (3 ifm)
HU BFL XXIII.102.a Budapest Főváros Tanácsa VB-ülési jegyzőkönyvei (17,04 ifm)
HU BFL XXIII.102.c Budapest Főváros Tanácsa VB TŰK-iratok (79,36 ifm)
HU BFL XXIII.103.a Budapest Főváros Tanácsa Titkárságának iratai (13,92 ifm)
HU BFL XXIII.106 Budapest Főváros Tanácsa VB Igazgatási Osztályának iratai (17,64 ifm)

A program megvalósításának adatai:

Kezdő időpont: 2012. október 30.

Befejező időpont: 2013. szeptember 30.

A kötet összeállításában – munkaidőn túli munkavégzésben – a tanácsi iratok referenciájának munkatársai vettek részt, akik az iratanyag mellett hosszú ideje dolgozó, azt a gyakorlati munka során alaposan megismerő, részben kiadványszerkesztésben és tudományos publikálásban is jártas levéltárosok.

Jelen pályázatunkon az NKA-tól a 6 szerző személyi jellegű költségeire (szerzői tiszteletdíj) és annak járulékaira igényeltünk támogatást 499 686 Ft,- összegben (6 fő · bruttó 67 000 Ft + 97 686 Ft,- járulék), melyből 499 000,- Ft támogatást kaptunk (92%-os támogatottság). A 2013. szeptember 30-áig 6 egyenlő részletben kifizetett szerzői tiszteletdíj magában foglalta a feltáró munkát, az adatrögzítést és a kötet megírását is.

A munkában részt vett BFL-munkatársak:

1. Gerhard Péter
2. Jung Eszter
3. Lakatos Ferenc
4. László Zsófia
5. Szeitz István
6. Varga Katalin

Budapest, 2013. szeptember 30.

Rácz Attila

főosztályvezető-helyettes